

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 27 września 2011 r.

**Pan
Maciej Bieniek
Burmistrz Obrzycka**

LPO-4101-19-01/2011
P/11/045

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, przeprowadziła w Urzędzie Miasta Obrzycko (zwanym dalej „Urzędem”), kontrolę efektów wdrażania przedsięwzięć z zakresu e-administracji, w okresie od 1 stycznia 2010 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wdrażanie w Urzędzie zadań z zakresu e-administracji. Uwzględnić należy jednak fakt, że z uwagi na uchylenie w 2010 r. stosownych aktów wykonawczych, pełna realizacja świadczenia usług publicznych w formie elektronicznej była znacznie utrudniona.

Powyższa ocena ogólna wynika z niżej opisanych ustaleń.

1. W Urzędzie, przy wykonywaniu zadań publicznych nie zapewniono ich realizacji z wykorzystaniem drogi elektronicznej, pomimo że w Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007-2010, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Planu Informatyzacji Państwa na lata 2007-2010², które obowiązywało do dnia 16 czerwca 2010 r., do zadań publicznych realizowanych m.in. przez gminy z wykorzystaniem drogi elektronicznej, zaliczono takie zadania jak: proces zmiany zameldowania, obsługa dowodów osobistych, rejestracja działalności gospodarczej osób fizycznych, uzyskiwanie informacji z urzędu stanu cywilnego, obsługa świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Ponadto na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne³, Urząd był obowiązany zapewnić możliwość przekazywania danych również w postaci elektronicznej przez wymianę dokumentów elektronicznych związanych z załatwianiem spraw należących

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

² Dz. U. Nr 61, poz. 415.

³ Dz. U. Nr 64, poz. 565, ze zm.

do zakresu jego działania, wykorzystując informatyczne nośniki danych lub środki komunikacji elektronicznej. Urząd nie realizował ww. obowiązków.

W badanym okresie, Urząd nie posiadał Elektronicznej Skrzynki Podawczej, jak również nie zamieścił informacji o możliwości składania dokumentów drogą elektroniczną, w tym także o sposobach doręczania dokumentów elektronicznych oraz akceptowalnych strukturach fizycznych tych dokumentów – zgodnie z dyspozycją § 5 ust. 2 rozporządzenia z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym⁴, które utraciło moc z dniem 18 grudnia 2010 r. Ponadto w badanym okresie Urząd nie przyjmował dokumentów w wersji elektronicznej na informatycznych nośnikach danych i nie miał możliwości generowania Urzędowego Poświadczenia Odbioru. NIK zwraca uwagę, że Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (e-PUAP) umożliwia instytucjom publicznym bezpłatne udostępnienie Elektronicznej Skrzynki Podawczej.

Urząd nie korzystał z aplikacji ZMOKU („Zintegrowany Moduł Końcowy Użytkownika”), w zakresie realizacji zadań dotyczących obowiązku meldunkowego, gdyż oprogramowania tego jeszcze nie dostarczyło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

2. W Urzędzie nie została opracowana i przyjęta do stosowania procedura publikowania wymaganych prawem informacji publicznych w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej „BIP”). Urząd zawarł w 2009 r. umowę na świadczenie usługi w zakresie utrzymania serwisu BIP na lata 2010 i 2011. Na roczne koszty związane z funkcjonowaniem strony BIP składały się opłaty w wysokości 600 zł netto za utrzymanie aplikacji i 300 zł netto za zamieszczanie informacji. BIP Urzędu nie został zgłoszony do strony głównej BIP, czym naruszono przepisy § 12 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej⁵.

Wbrew wymogom zawartym w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁶, strona BIP Urzędu nie zawierała wymaganych na mocy art. 6 ust. 1 ustawy informacji m.in. o: majątku, którym dysponuje Urząd (pkt 2 lit. f), sposobach przyjmowania i załatwiania spraw (pkt 3 lit. d), stanie przyjmowania spraw, kolejności ich załatwiania i rozstrzygania (pkt 3 lit. e), prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych (pkt 3 lit. f), dokumentacji przebiegu i efektów kontroli, wystąpień, stanowisk, wniosków i opinii podmiotów ją przeprowadzających (pkt 4 lit b tiret drugi). Na stronie podmiotowej BIP Urzędu nie zamieszczano aktualnych formularzy elektronicznych do wypełnienia i wydrukowania, co było niezgodne z § 6 ust. 2 obowiązującego do 16 czerwca 2010 r. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie warunków udostępniania formularzy i wzorów dokumentów w postaci elektronicznej⁷. Według stanu na dzień 5 września 2011 r. informacje zamieszczone na

⁴ Dz. U. Nr 200, poz. 1651.

⁵ Dz. U. Nr 10, poz. 68.

⁶ Dz. U. Nr 112, poz. 1198, ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 151, poz. 1078, ze zm.

stronie BIP Urzędu, nie zawierały metadanych⁸, co było niezgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych⁹. Dodać należy ponadto, iż informacje na stronie BIP nie były „otagowane”¹⁰.

3. NIK ocenia negatywnie fakt, iż w Urzędzie brak było spójnej kontroli wewnętrznej dotyczącej realizowania zadań z zakresu e-administracji (m.in.: brak opracowania i przyjęcia do realizacji Planu Informatyzacji, brak kontroli instytucjonalnej w zakresie publikowania w BIP, brak komórki organizacyjnej, która odpowiada za sprawy związane z funkcjonowaniem i rozwojem e-usług, brak uregulowania na piśmie trybu zastępowania osób odpowiedzialnych za dokonywanie poszczególnych czynności). W ocenie NIK, skutkowało to m.in. nierozdzieleniem funkcji i odpowiedzialności osób przy wykonywaniu czynności związanych z przeprowadzaniem przetargów, zatwierdzaniem i dokonywaniem płatności oraz ich księgowaniem. Zdaniem NIK, rozdzielenie tych obowiązków zmniejsza ryzyko wewnętrznych manipulacji i błędów.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem drogi elektronicznej, w tym m.in. utworzenie i obsługiwanie elektronicznej skrzynki podawczej oraz umożliwienie składania do Urzędu dokumentów w formie elektronicznej.

2. Zamieszczenie na stronie podmiotowej BIP Urzędu wszystkich wymaganych prawem informacji oraz na bieżąco dokonywanie ich aktualizacji. Opatrzanie metadanymi publikowanych informacji w BIP oraz ich tagowanie, w celu ułatwienia wyszukiwania. Zgłoszenie BIP Urzędu do strony głównej BIP.

3. Wprowadzenie mechanizmów kontrolnych dotyczących funkcjonowania obszaru e-administracji i e-usług w Urzędzie.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie dyrektorowi Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁸ Metadanymi w rozumieniu wymienionego rozporządzenia jest zestaw logicznie powiązanych z dokumentem elektronicznym usystematyzowanych informacji opisujących ten dokument, ułatwiających jego wyszukiwanie, kontrolę, zrozumienie i długotrwałe przechowanie oraz zarządzanie.

⁹ Dz. U. Nr 206 poz.1517.

¹⁰ Otagowanie - czynność polegająca na przypisaniu obiektowi cyfrowemu np. dokumentowi zamieszczonemu na stronie podmiotowej BIP, etykiet w postaci słów kluczowych.